

het is niet een kerk van kalk en steen, ze is aaneengemetseld met hartebloed! (*In zijn extase loopt hij weer op Louise toe, en hij staart haar in de oogen, beide zijn handen rusten op haar schouders*). Weet je dat Louise? Geloof jij er nu ook in? Dan kan ik heengaan, als jij naast mij staat, — dan heb ik den moed, om straks afscheid te preeken, dan kunnen we samen een nieuw leven beginnen, elders. Zeg het nu, toe zeg het Lous. Je weet het nu alles, ik heb het je verklaard, ik heb het je gebiecht. . . .

LOUISE (*wijkt terug naar de vensterbank voor het bloemige venster, zij gaat zitten op de kussens, zonder die te verschikken. Het is of zij in dat terugwijken alleen maar afweer zoekt tegen Roorda's onstuimig enthousiasme*). Frans, het is alles zoo moeilijk voor mij. Wanneer je zoo praat, dan komt er aldoor bij mij maar één gedachte. Dat was alles vóór ons huwelijk, dat was vóór onze verloving. Heb je er wel eens over gedacht, dat ik daaraan niet heb meegebouwd? Het klinkt mooi wat je allemaal zegt, maar mijn leven heeft er niet aan gewerkt. Wat is mijn komen hierheen, het is verschijnen in een wereld, waarvan ik de historie niet ken.

Ds. ROORDA (*gefolterd*). Maar kind, het is toch van mij, het hoort toch bij mij, als mijn eigen ziel, als mijn eigen lichaam, als mijn ademtocht.

LOUISE (*zich tot kalmte bedwingend*). Ja. Maar het is van jou alleen. Je bent er nooit in geslaagd, het te maken tot een deel van mij. Wat weet, wat voel ik van deze bevolking? Wat zeggen mij die sluike vrouwen, die boersche mannen? Het is voor mij hier alleen de altijd eendere eenzaamheid. Ieder uur slaat de toren en glijdt de lange dag weer een afdeeling verder. Overal om mij heen zijn de leege gangen van dit holle huis met zijn steenen vloeren. Jij bent ver weg, op de hei, bij je gemeente. Ik leef hier als in een klooster, door mijn eigen schaduw omringd.

Ds. ROORDA (*geprikkeld*). Maar dat kun je toch zelf veranderen. Waarom kom je haast nooit in de kerk? Waarom help je mij niet met de Zondagschool? Je zoudt eens gezien hebben, hoe mijn menschen je hadden gezegend, als je naast mij was meegegaan.

LOUISE. Ik weet niet hoe het komt, Frans. Ik weet alleen dat ik niet ben als jij. Ik weet alleen, dat, als ik verdriet zie